

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta 1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Národní tiskarni“ v Tavčer-jevi hiši „Hotel Europa.“

Domáče stvari.

— (Iz Gorice) se nam piše 9. aprila: Velikansko ovacijo so napravili liberalni Goričanje dne 8. t. m. poslancu veleposestnikov, grofa Fr. Coroniniju, vsled njegovega tudi v „Slov. Narodu“ priobčenega možatega govora in postopanja v državnem zboru za narodne šole na Goriškem. Ob 7. uri zvečer se je vzdignola na „Travniku“ godba z baklado; šla je sviraje po mestnih ulicah, spremljana od velikanske množice Goričanov, Italijanov in Slovencev, proti 1/2 ure oddaljenim Št. Petru, kjer grof Coronini biva. Vas je bila z maji in bršljinom okinčana; okna razsvetljena. Došlo godbo in množico so Šentpeterci s stolpa s streljanjem pozdravili; na trgu so pa mej sviranjem godbe pred palačo Coroninijevo bengaličen ogenj spuščali. Mej mnogobrojnimi barvami bilo je i mnogo trobojnic slovenskih. Godba je svirala lepo vbrane poutpouri in mej vsacim komadom zagrmel je strel in vihar „Evviva!“, kateremu smo mi Slovenci svoj navdušeni „Slava!“ in „Živio!“ pridružili. Saj moramo goriški Slovenci ponosni biti, da imamo na Goriškem tako poštenega moža, ne naše narodnosti, kateri se je pa ipak goriških Slovencev pravično spomnil, potegovaje se i za našo milo materinščino v goriških šolah v državnem zboru, mej tem ko nam jo hočejo sinovi majke Slave, sedaj zagrizeni nemčurji — à la Deschman, na milost in nemilost našim sovražnikom Nemcem izdati, zahtevajoči nemške šole s samo nemškim podukom sinovom izključljivo slovenskega rodu. Grom in strela!

Prišla je tudi deputacija iz Červinjan a čestitat grofu, in ajdovski okraj mu pošlje krasno litografirano adresno.

Bog nam daj več enacih mož kot je naš pošteni g. Franc Coronini!

— (Iz Gornjega gráda) na slov. Štajerskem se nam piše 10. aprila: Na velikonočni ponedeljek smo imeli, kakor se je uže v šte. 72 Vašega precenjenega dnevnika nazuanilo, v tukajšnji graščini veselico s predstavljenjem veselih iger „Župan“ in „Dvojboj“. Vsi diletantje so svoje naloge vrlo dobro rešili. Bilo je čez dve sto poslušalcev navzočnih, ki so se od vseh krajev gornje Savine v naš kraj potrudili.

Kakor znano, je bil ta dan tudi v Mozirji o hranilnici pogovor v shodu, kateremu je naš vrli poslanec g. dr. Vošnjak predsedoval. Tudi lepo število naših tržanov se je tega shoda udeležilo.

Proti poluosmém pa so gg. Mozirjani in Gornjegradci dr. Vošnjaka pripeljali v naš trg. Bil je sè streljanjem in navdušenimi „živio“-klici pozdravljen.

Po dovršenih igrah se je mnogo gospodov pri g. Spende-tu zbralo. Napivalo se je g. dr. Vošnjaku, kot izvrstnemu in iskrenemu narodnjaku, ki je v državnem zboru možato zahteval naše narodne pravice. Živahni „živio“ i „na zdar“ se je sè streljanjem družil.* V lepem govoru je g. dr. Vošnjak razložil nekaj točk konfesionalnih postav, ter pokazal, da niso ni-

*) Mladi pevci so mu napravili podoknico, katero so vsi navzoči pazljivo in z velikim veseljem poslušali.

kakor prenapete in obrnene proti veri. Navzočni so odobraval njegov govor. Zabavali smo se do pozne noči. Ponosni moramo biti mi Savinčani, da imamo takega rojaka, ki se pri vsakej priliki krepko in možato poteguje za naš mili slovenski jezik.

— (Iz Metlike) se nam piše 9. aprila: Kljubu vsem protinarodnim oviram, se je vendar velikonočni ponedeljek, t. j. 6. aprila t. l. veselica v naši čitalnici dobro izvršila. Postavili smo bili v program tudi opombo, da se bodo pri oni priliki prostovoljni doneski za „narodni dom“ v Novem mestu nabirali. To je nekatere gospode jako razdražilo, češ, da naj čitalnica za sebe najprej skrbi, potlej še le za druge, in celo izostali so tisti večer, da ne bi se udeležili radodarnosti rodoljubov. Vspeh nabiranja dobrovoljnih doneskov je bil poleg naših okolščin jako dober. Po odbitih neobhodnih stroških je ostalo čistega denarja 22 gl. 46 kr., kateri se bodo odmah predsedništvu novomeške čitalnice za narodni dom odposlali. — K temu dobremu vspehu je največ pripomogel pevski zbor iz Černomlja. — Moramo reči, da je svojo nalogo izvrstno rešil in iskrena hvala naj mu bo tu izrečena. Tist večer se je tudi predstavljala dramatička igra „Doktor Robin“ in „domači prepir.“ G. mladi Kuralt, gospodična Fani Zoretič, g. Žiga Kentner, g. mladi Sturm in gospodična Fani Sturm, so svoje naloge izvrstno izpolnili. — Priznavati se mora, da eden kot drugi teh igralcev so z veseljem in veliko marljivostjo svoje naloge rešili, in srčna zahvala naj jim bo za to izrečena. — Narodna zabava je trajala do belega dne in bode v dobrem spominu vseh obiskalcev, katerih je nepričakovano veliko bilo — ostala. Tako hočemo na narodnem polji še naprej delati, ako bog dade srečo in stanovito srce junaško. — Naj bi to delovanje izbudilo tudi narodni duh drugih čitalnic in naj bi i one blagovolile za „narodni dom“ v Novem mestu za materijalno podporo po mogočnosti pripomoči.

— (Županove pisanke.) Iz savinske doline se nam piše: Ker se

sploh o velikonočnem času pirhi ali pisanke dele, so tudi naši št. Pavlani dobili od svojega županstva za pisanke — nove, uže dolgo pričakovane občinske volitve, katere so se proti postavi uže dolgo odlagale okolo mesec dni, tako da celi ta čas nijso imeli pravega, po postavi veljavnega občinskega zastopa, tedaj tudi nepostavno županstvo. Uzrok odlaganja teh volitev je velika, a lahka uganka. Zakasnenje je prouzročil le županski urad s svojim posebnim namenom, ker nij ob pravem času začel potrebnih volilnih priprav izdelovati. Ako bi se vsake tri leta za toliko časa volitve odlagale, izgubilo bi se v 36 letih eno celo leto v nepostavno občinsko vlado. A omenjeno vladarstvo je vendar važno, kajti odvisen blagor cele občine. Kakor se čuje je tamošnji dosedanji župan iz gole ljubezni in blagoželosti do občine, iz občinske blagajnice za trud 150 gl. odšteti pustil. Je-li to plačilo zaslužil, vedo samo tisti ki so mu ga privolili. Torej št. Pavlski volilci zdramite, pogovorite in posvetujte se pēd volitvijo, koga hočete v občinski zastop izvoliti. Saj imate v vsaki vasi gotovo nekaj zato sposobnih domačih rojakov, ki imajo srce do vas in ljubijo pravico. Tedaj na dan volitve 14. apr. združite se v ogromnem številu, ter povzdignite svoje zedinjene glasove, za za vredno spoznane rojake. — Bodite edini v glasovanji, da ne bodo zarad razcepljenih glasov prišli vmes oni, ki nemajo za vas srca i ne prave ljubezni, pa tudi taki ne, ki po postavi za to sposobni nijso.

— († Jurij Milavec.) Iz Cerknice se nam piše: Pri nas je 6. t. m. umrl občespoštovani, veljavni mož Jurij Milavec po dolgi bolezni. Pokojni je bil vseskozi naroden mož, ljudstvo pri nas ga šteje med svoje dobrotnike. Bodi poštenjaku zemljica lahka in njegov spomin med prijatelji in znanci kakor tudi narodnjaki sploh neugasljiv.

— (Izpod Pohorja pri slovenski Bistrici) se nam piše 9. aprila. Spomlad je dozdej bila jako ugodna za vinogradna dela. Uže sredi februarja smo lahko začeli s prvo kopo in po večjem so vinogradi tudi

kmetski uže okopani bili do velike noči, kar druga leta tukaj nij navada. Delavci so letos malo dražji mimo prejšnjih let, čemur se nij čuditi, ako pomislimo, kako drago je žito, zlasti turšica ali kornjača, od katere tukajšnji delavci navadno živijo. Po veliki noči se je vreme spreverglo, dežuje in precej hladno je. Kdor še nij vsega okopal, v strahu je, da prve kope ne bode mogoče končati. Trs uže odganja, les je zdrav in čvrst in pričakujemo dobre letine. Breskve in marelice lepo cveto in tudi na črešnjah, hruškah in jabelkah se cvetje prikazuje. Da bi se le zopet zvedrilo, sicer utegne dež in veter cvetje poškodovati. — Na velikonočni ponedeljek je pogorela pristava in bram Grivičev v Ljutomerski vasi Benčeseljске fare. Neki fant je streljal iz samokresa in zasmodil slamnato streho. Pogorelo je tudi troje prašičev. Sploh je to spomlad uže več požarov bilo v naši okolici. Veliko škodo je ogenj napravil v gozdih grofa Brandisa pri spodnji Polskavi in v mladem hrastovem gozdu grofa Attemsa pri Cigelnicah. — Novo vino je tukaj po 10 do 12 gld. a. v.

— (V Brežicah) je g. Nace Žnidaršič za predsednika okrajnega zastopa od cesarja potrjen.

— (V Sevnici) je bivši narodni poslanec Alojz Lenček iz Blаницe potrjen od cesarja za predsednika okrajnega zastopa.

— (Na vinorejski in sadjerejski šoli) v Mariboru je sprejet za učitelja dozdani učitelj in vrtnar na gospodarski učilnici v Müdlingu, Konrad Heinrich.

— (Iz Celja) se graški „Tagespošti“ piše, da je tam umrla mala šolska deklica Barbka Gril vsled tega, ker jo je katehet Bezenšek pretopal. Bezenšek je znan prav-narsk fanatik in ultramontanski politični hujskač.

— (Javna varnost v Ljubljani.) Pri zidanju novega šolskega poslopja na Coisovem grabnu so včeraj ob 9. zjutraj stari zid iz rimskih časov s smodnikom razdevali. Kamenje je letelo na nasproti ležečo Coisovo hišo pa tudi čez njo v nemško ulico v hišo g. Ahčina, kjer je več kosov

priletelo v prvo nadstropje v stanovanje notarja g. dr. Ribiča. Mislimo vendar, da bi bila naloga ljubljanskega magistrata, skrbeti, da se v mestu take življenju nevarne operacije ne dopuščajo.

— (Rimske starine.) Kopaje temelj za novo šolo na Zoisovem grabnu so delavci zadeli na trdno zidan starorimski vodovod, ki se od Gradišča proti št. Jakobskemu mostu vleče. V stoletja starem vodovodu so našli zidarji tako čisto in mrzlo vodo, da so jo prav slastno pili.

— (Od Svetinj) nam piše kmet: Veličajska občina toži Cerovsko občino za voljo ceste, katero morajo zdaj na skorem narediti iz Veličan v Cerovec na novo. Veličančari pa tudi nemajo nigde dobre ceste, a je njim še bolj potrebna. Zdaj pa brž Cerovčani rečejo, da kak hitro bodo oni napravili, tak bodo njih takoj tožili. Oni so ravno tako, kakor tisti, — ki je drugemu v oku smet zagledal, a sebi pa velikega bruna ne. Oni so prišli njim s prstam kazat cesto 29. marca, tako, kakor bi oni v čisto neumni bili, ali pa da oči ne bi imeli, ka ne bi znali, gde se cesta mora delati.

— (V Idriji) bodo morali, kakor čujemo, letošnje poletje prenehati z izdelovanjem živega srebra. Bivši ljubljanski profesor Perger je namreč uže lansko leto kemično dokazal, da je vsa zemlja v idrijski okolici s živim srebrom tako močno impregnirana, da se ga cela 2% nahaja v njej. Vsled tega so tudi zelišča strupena tako, da živina svoj telesni sad abortira ter kmetu s tem veliko škodo dela. Ministerstvo je sestavilo posebno komisijo, ki je to stvar preiskavala. Komisija je trjenje prof. Pergerja potrdila. Zatorej bodo letos postavili peči po novi sistemi, da živo srebro mej izdelovanjem ne bode moglo izpuhtovati ter zemljo strupiti.

— (Redka prikazen.) Od Radoslavec pri Ljutomeru se nam piše: V naši sosednji občini živi nad 70 let star starček, kateri je pred kakimi 17 leti imel v svojih očesih tako imenovane „štore“. Zdravnik mu jih je skušal izrezati, ali po nesrečni operaciji iztekli ste mu obedve očesi. Star-

ček se je s časoma tako navadil hoditi, da stori po 2. uri hoda ne da bi gde zmotil, in pred kratkim sem ga videl, kako je v črez uro oddaljenem svojem vinogradu umno trto obrezoval.

— (Iz Rake) se nam piše: Naš državni poslanec g. Pfeifer, povsod pripraven kjer je treba dobro storiti, plačal je vse stroške (nad 400 gld.), ki so našo faro zadelo za streho naše kaplanije.

— („Mili dar.“) Zadnji čas se je v Rim papežu poslalo zopet 3880 frankov, katere „verni slovenski sini in hčere“ izročajo „Danici“, da jih pošlje „ujetemu“ (kajpak!) v vatikanu.

— (Klobuk z glave zbil) je v Gorici postrešček v soboto ne „Travniku“ nekemu gospodu protestantu, ko je baš procesija iz cerkve prihajala in se ta nij odkril. Po pravici razžaljeni gospod je tožil predrzneža pri policiji, katera je fanatičnega pahalina za praznike v ječi sedeti obsodila.

— (Svete navade.) Pri sv. Magdalenih pri Mariboru so neumni ljudje uže veliko soboto po noči začeli streljati. Zato so pa tudi tukaj drugo jutro prinesli tri ranjene v bolnišnico, ki so se bili obstrelili. Enemu so uže desno roko odrezali, drugi je oko izgubil in tretji je tudi hudo ranjen. Kdaj bo uže ta stara „čestitljiva“, pa strašno trapasta navada nehala?

— (Nesreča.) Svarilo staršem. „Gosp.“ poroča od sv. Tomaža: Pretekli teden se je v Ključarovcih naše fare triletni otrok na dvorišči igral, kar prileti konj iz hleva (domači pravijo, da se je odvezal) in otroku desno roko zlomi, kako, tega nihče ne vé. Našli so ubogega fantka, ko se je v nezavednosti z ulomljeno ročico po tleh kotal, konj je pa po dvorišči skakal.

— (Tatvina.) Pretečeni teden sta dva tatova čez streho prišla v botanični vrt in tam pokrala mnogo mladih sadnih dreves. Posrečilo se je tatove precej ugrabiti in tudi drevesca, ki sta jih nekemu ljubljanskemu posestniku prodala nazaj dobiti. Tatova so izročili sodnji.

— (Surovost). Veliki ponedeljek zvečer so na Viču pri Ljubljani falotje napali neko žensko, (ki sicer tudi nij dosti prida) in tako z njo ravnali, ka v solidnem društvu nij mogoče povedati. Oškodovana je prenešena v bolnico.

— (Koze v Ljubljani.) Do 8. aprila je v Ljubljani zbolelo na kozah 402 ljudij; izmed teh jih je 74 umrlo na kozah, drugi so ozdraveli. V bolnici na Poljanah leži še 11 kozavih bolnikov. Po hišah pa ponehuje bolezen.

— (Koze) v fari Horjul, blizo Polhovega gradca je od 1. januarja t. l. umrlo 53 ljudij na kozah in tifusu. Veliki ponedeljek jih naenkrat ležalo 7 v mrtvašnici. Med umrlimi je 7 zakonskih parov. Fara šteje 1200 prebivalcev in umrje jih sicer le po 20 do 24 na leto.

— (Iz murskega polja pri Ljutomeru) se nam piše: 8. t. m. v jutro je v Ilijaševcih kmetu Ferencu vse poslopje pogorelo. Poškodovani nij bil zavarovan. Užgal je prê nekdo zaradi sovraštva. — Na polji se pri nas lepo kaže, mišij nij več mnogo, nadejamo se dobre letine. — Ljudij je baje neizmerna množina bolnih; na srečo imamo jako umnega in marljivega zdravnika g. A. F. kateri je i svobodomiselni mož, slava mu! — Tudi osepnice (koze) so Križevcih začele razsajati.

— (Požar) je bil veliko nedeljo dopoldne v gozdu grofa Brandisa pri Mariboru. Pogorelo je deset oralov. Zažgali so fantje, ki so streljali z možnarji.

— (Požar.) V Zagorji blizu Kozjega na Štajerskem je pogorela kmetska hiša. Posestnik njen je šel v sejm, pa je pustil domá bolno ženo pa dečka, ki je bil okolo štirih let star. Ljudje, ki so prišli gasit, so ženo kómaj še rešili. Na otroka pa so pozabili, da je revše moralo v plamenu žalostno poginiti.

— (Iz Zagorja) na Notranjskem se nam piše 9. aprila: Včera pod noč bil je v sosednji vasi v Knežaku zopet požar in to uže tretji v teku enega leta. Pogorelo je namreč 6 gospodarjem vse poslopje s

pohištvo do tal; a isto tako tudi vse, kar se je v poslopih nahajalo, razen živine. Požar je bil strašen, kajti burja je celi dan močno pihala, tembolje pa še pod večer. Bila je tako močna, da je pri Šembijah celo vozove prevračala. Ako ne bi bilo hitre pomoči pri tem požaru in ako ne bi bili tako pogumno branili med požarom zraven stoječih poslopij, katera so bila jedva po 3 sežnje oddaljena pogorelo bi bilo gotovo še kakovih osem do deset poslopij. Kako in na kakov način je požar nastal nij še za gotovo znano. Zavarovani so vsi, in sicer pri banki „Sloveniji“.

— (Gozdnih požarov) je letos povsod mnogo, tako tudi pri nas. V Kočevji je grofu Luigi pogorelo 35 oralov gozda; pri Logatci je v Windischgrätzovem gozdu zgorelo 15 oralov smrekovine; blizu Cušperka je 2. t. m. tudi nekaj gozda zgorelo.

— (Brat brata umoril.) Od Trebnjega na Dolenjskem se nam piše: V vasi Pekel blizu Trebnjega je imel kmetski oče dva odrasla sina. Starši je bil prej vojak in se je vsega slabega navadil, posebno zapravljenosti. Za tega delj mu oče nij hotel posestva izročiti, nego ga je mlajšemu sinu Jožetu prepisal, kateri se potem oženi. — Leta oženjeni mlajši brat, lastnik hiše, naenkrat zginje 5. decembra lanskega leta. Povsod so ga iskali, povpraševali, ali niso našli o njem nobenega sledu, nobenega glasu. Čudna se je stvar zdela domačim tembolj, ker je bil Jože ves denar in vso boljšo obleko doma pustil. — Še le zdaj so našli sled, namreč: Veliko nedeljo gre pastir po listje, in ko z vilami grabi in razkopava kup, zadene na koš, ki je bil v listji. Izkopa koš vea in najde v njem Jožetovo obleko, ki je bila — krvava. Pastir vzame koš in leti z njim k sosedu ter pokaže izgubljenega Jožeta obleko. Potem gre k svojemu gospodarju in pove, kaj je našel. Starši brat Jožetov se ustraši in pastirja prosi, naj nikomur nič ne pové, obeta mu novo obleko in denarja, a pastir pové, da je obleko uže k sosedu zanesel in vse povedal. Starši brat prebledi, gre v izbo, vzame pištolo in eno vrv in odide

v gozd. Dozdaj ga niso našli. — Prišla je brž preiskovalna komisija iz Trebnjega in Novega mesta in pregleda obleko ter najde v listji, kjer je koš bil, še nek pletar, kateremu je bila poznati ilova prst. Po barvi prsti, ki je bila na pletarji iščejo in najdejo za hišo ravno tako prst, preiskujejo in res najdejo Jožeta zakopanega. Bil je na glavi hudo ranjen. Umorilec Jožetov, brat, je bil od decembra sem eden „najpobožnejših“ farmanov, hodil je v cerkev in molil in vsak mesec šel k spovedi, tako da ga baje tamošnji kaplan za izgled postavil. Starši teh bratov so tudi v preiskovalnem zaporu. Več kadar se stvar zjasni.

— (Umor.) V Fari dve uri od Gorice, so včeraj (6. apr.) v neki krčmi pili vaščanje. Neki Marega, pijan, začne razsajati po sobi, njegov tovariš hotel ga je pomiriti, a Marega, besen sproži nanj dvocevno pištolo, k sreči ga nij noben strel zadel. Ta pa, imevši i on pištolo pri sebi (Furlani so malo-kedaj brez orožja), pomeri nanj in zadene ga tako, da se je takoj mrtev na tla zgrudil. Umorilca so denes v Gradiško odpeljali.

— (Iz Pišec) se „Gosp.“ piše: Bival je v Glogokem dninar, ki je ono soboto v nekem vinogradu kopal. Na večer ga nekateri, njemu enaki tovariši, nagovarjajo, da naj gre ž njimi čakati za potom, po katerem so imeli neki drugi dninarji priti, češ, da jih bodo — ne vem zakaj — natepli. Ne da se ravsar dolgo prositi in gre ž njimi, toda eden tistih, ki so jih hudobneži čakali, ga z motiko tako po glavi telebne, da se zvrne. Na to ga še drugi tako zmlatijo, da nesrečnež za nekoliko ur pozneje umrje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V *državnem zboru* se je v soboto nesreča prigodila baronu Lichtenfelsu. Proti koncu govora mu je namreč slabo prišlo in rekel je: gospodje, prosim za odpusčenje, moja bolehnost mi ne da dalje govoriti. Precej po teh besedah se je zgrudil v omedlevico. Predsednik Karel Auersperg in direktor stenografov ga neseta iz zbornice v stransko sobo, kjer se je bolnik zopet okrevaj, da se je mogel domov odpeljati.

Iz **Prage** se poroča, da je bil urednik „Politike“ iz zapora pritiran pred praško deželno sodnijo za končno obravnavo, in krivega spoznan.

V Pelznu, poleg Prage največjem češkem mestu si nemškutarška stranka vse prizadeva, da bi češke narodnjake iz mestnega zbora vržla in svoje postavila, kakor se je uže davno to enaki stranki v Ljubljani posrečilo.

Vnanje države.

Sè **španjskega** borišča še zdaj nij nobene važne novosti. Novi nadpoveljnik vladnih čet, Manuel de Concha, je uže nad 80 let star, tedaj menda nema več prav posebnega ognja. Na francoski meji se je v neki kočiji, v kateri je sedel nek kapucinec pa ena ženska, pod kuto našlo 11.700 patronov. Francoska policija je patrone in kapucinarja konfiscirala. Madridska vlada je kaznila časnike, ki najskrivnejše stvari objavljajo. Več listov je za nekaj časa ustavljenih. Oficijelna gazeta molči. Govorjenje o tajnostnem razgovarjanji s Karlisti neče obmolkniti. Serrano od svoje strani naznanja po telegrafu, da se zaradi grdega vremena ne dá boriti. Da se Karlisti obupno bijejo, se da razumeti, ako se po „Tempsu“ izvé, da je karlistični general Velasco dal od enega bataljona, ki je zapustil prvi dan boja svoj prekop, komandanta, štiri stotnike in petdeset mož — ustreliti.

Gospodarske stvari.

Našim gôrnikom.

(Piše Blaže Pernišek.)

(Dalje.)

Kleščec

je trtno plemo, ki se glede ogromne rodovitnosti in krepkega upora proti mrazu posebno odlikuje. Baš te lastnosti njegovi sti mi povod, da ga značim danes svojim prijateljem.

Nahaja se rumeni, zeleni, beli in višnjevi rod tetrti. Priporočam pa samo prvega in zadnjega.

Tudi kleščec je priromal s Francoskega v naše slovenske kraje. Po Štajerskem se je uže v marsikateri gorici naselil in se prav dobro véde, kakor mi gôrniki sami pripovedujejo. —

Kleščec rase v vsacih tleh. Ker pa ima to trsje jako zažete grozde, rado gnjuje, in baš to je kleščceva napaka. Ta napaka se s tem po večjem odpravi, da ga sadimo na osušne kraje. Ne devajmo ga torej v vlažne

nizke ilovne doline in dajemo novega zraka trti s pridno plečvo. Mej drugimi mi je nekdo Štajerskih gornikov rekel: „Če mi tudi polovica tega grozdja segnjije, vendar še dobim več mošta od kleščcevih trt, nego pa od premnozih družih plemen. Uže 2 leti ne puščam po nobenej ceni, da bi mi ženske sadile fižol k trti in prepričal sem se, da ta moja prepoved prav veliko pomaga.“ Ako bi pomladi pozebel kleščec, požene pa iz nova iz starine mnogo mladik, ki imajo mnogo grozdja. Tretja njegova izvrstnost, katere nijsem pred omenil, je ta, da je o cvetji jako trden.

Poprek daje kleščec po 73 veder vina na oralu (johu) eno leto.

Kislina ima to vino malo, alkohola pa veliko. Svetujem torej, da bi posebno Dolenci upeljave tega trsnega plemena ne prezirali, ker vaša vina so prekislila in imajo premalo alkohola. Ako bi mešali mošt sedanjih vaših trt z moštom kleščcevim, na dobičku bi bili glede množine, sladkobe in jakosti z ozirom na alkohol.

Kleščec zahteva nizko odgojo. Obrezuje naj se na reznike z nekoliko šparoni ali ovijači.

Boketa ima tudi nekoliko, višnjevi še več nego rumeni. Iz modrega kleščceca se dela tudi boteljno vino.

Za vlažne gorice torej nij to trtno plemo; kdor pa ima suha (laporna, peščena) tla, po katerih se zrak prepihuje, ta naj si ga le kmalu nasadi, in tudi kmalu (uže v 3 letih) bode imel bogato trgatov, kar je tudi kaj posebnega.

(Dalje prih.)

— Kako stoje setve na Ogerskem. Setve se hitro pospešujejo, ker gorkota prav hitro raste, in mogoče nam je zanesljivo sodbo izreči, kako škodo so poprejšnje vremenske razmere zimskim setvam naredile. Kaže se zdaj, da so poljske miši preteklo jesen, nočni mrazovi zadnjih tednov, najboljše pa hudi viharji zadnjega tedna v marcu skoraj dvajset percentov zimske setve uničili, tako, da se bode moralo te njive preorati, ter s poletnim žitom obsejati. Posebno viharji so veliko škodovali, ker so rastlinice iz suhe zemlje ruvali. V tem obziru je upanje na žetev zimske strni manjše, a večji del setev je dobro razvit, in obljubuje najboljše, ako le kmalu pade kaj dežja, ki bi rast pospešil. Špekulanti so zagnali glas, da letos zopet ne bo na Ogerskem nič žita, toda kakor se zdaj kaže, bode dobra srednja

letina. Nadomestnje za uničeno zimsko setev daje letno žito, katerega se bo na velikih njivah ravno zaradi tega sejalo, kar se poprejšnja leta nij zgodilo. Zato bodo, ako ide tako naprej, kakor se kaže, letos Ogrski zopet žito lahko prodajali.

Razne stvari.

* († Viljem pl. Kaulbach), slavni slikar, je 7. t. m. v Monakovem za kolero umrl. Rojen je bil v kneževini Valdek leta 1805, kjer je bil njegov oče urar. Mi omenjamo med njegovimi umotvori samo najnovejše, povsodi znane podobe „Peter Arbues“ in „Nero“, od katerih prva je zaradi silne satire proti krvoločni sveti inkviziciji vzbudila besnostni krik vseh jezuitovcev, kateri so, ko jo je Kaulbach izpostavil, velikemu umetniku ponujali ogromno svoto, da bi jo bil uničil, kar se pa kljub njihovim „svetim“ željam nij hotelo zgoditi. — Kaulbachova nadarjenost je bila jako mnogostranska. V njem obžaluje ves omikani svet velikega, genijalnega umetelnika.

* (Santa Cruz) je moral v Bayonneu na Francoskem, kjer so ga vjeli, pred sodišče stopiti. Od kriminalnih obtoženj je sicer osvoboden, a zapodili so ga iz Francoskega, da bo zdaj v Belgiji svoje žegnano delovanje nadaljeval. Ko bi bil Santa Cruz kot „rudečkar“ doprinesel svoja krvava zločina, bi ga bila vsa sveta čeda klela. Zdaj pa, ko je fajmošter papeževe cerkve, mu nihče ničesa ne reče.

* (Roža Šandor) oni glasoviti junak ogerskih pust je, kakor pišejo magjarski listovi, 30. marca bil od kraljevskega prizivnega sodišča obsojen na smrt.

* (Morilka Rus), ki je pred nekaj časom ubila svojo gospo, je vprašala policaja, ki jo je k dunajski deželni sodniji gnal, koliko da misli, da bo dobila. Policaj odgovori: „Najbrže 20 let.“ „Dvajset let!“ vsklikne ona — to je veliko! No, pa saj sem še le 19 let stara; čez dvajset let, ko iz ječe pridem, bodem 39; takrat vse eno še lahko kaj začnem.

* (Trda črepinja.) Iz Maribora se nemškimi listom piše: V šmarjetski okolici v slovenskih gorinah se je pred pustom obhajalo ženitovanje. Kakor je sploh navada, se je tudi ta pot močno streljalo. Brat neveste se je pri tem posebno odlikoval. Streljal je z revolverjem, kateri je poleg tega sè špičastimi krogli nabil. Revolver je pa tukajšnjim kmetom neznana reč, zvedavi so hodili tedaj gledat ga, so ga obtipavali ter tudi

poskušali. Med zvedavimi je bila tudi nevesta. Brat ji je zagotavljal, da revolver nij nabit, nevesta pritisne petelina, — in ubogemu bratu prileti krogla v čelo. Revolver je bil vendar nabit, in krogla je šla bratu ravno nad nosom, med očmi v črepinjo. Zadet pa nij padel, akopram je bil precej ves krvav, nego je tekel k vođujaku ter se umil, deval potem dva dni zmočene cunje na rano, — tretji dan pak je uže sedel med gosti. Peti dan pride iz Gradca znan zdravnik, ter mu skuša vzeti kroglo iz čepinje, a nij se mu posrečilo. Ko je bolnik po operaciji prišel zopet k zavesti, je izpil kupico vina na zdravnikovo zdravje. Od takrat je preteklo uže dva meseca. Mladi mož ima še zdaj kroglo v glavi, pa ne čuti njenih bolečin, in tudi nerodno se mu ne zdi čisto nič.

* (Čudna jed.) V Parizi se je nek mlad mož pred svojimi prijatelji večkrat s tem kratkočasil, da si je žlice, vilice in druge take stvari v goltanec tlačil, pa potem zopet v začudenje gledalcev iz njega vlekel. Nek večer ponavlja to nevarno igranje z nekimi vilicami, a nerodno premikanje je bilo uzrok, da so se mu špice vilice iz rok zmuznile, in da so se vilice doli v goltanec pomaknile. Poklicali so hitro zdravnika, pa nij bilo z njenimi kleščami moč pomagati. Najbolje čudno pri tej stvari pak je to, da mož nobenih bolečin ne čuti. Ko so ga pripeljali v sobo k doktorju Labbé, se je vseh del h klavirju, ter igral tako dolgo, da je zdravnik prišel. Ali kaj bo, kadar vilice rujaveti začno, tega se še ne vé.

* (Za študente na Dunaji) namepravajo napraviti velik konvikt. Deputacija: baron Hye, grof Wilczek, Rokitanski, županov namestnik Khunn in Silberstein so bili pri cesarji in so ga prosili, naj dovoli da cesarjevič naslednik prevzame pokroviteljstvo nad tem zavodom, kar je cesar obljubil.

* (Verski fanatizem.) Ogerski listi pripovedujejo sledečo, strašno dogodbo: Nazarenc Szabo v Hod-Mezo-Vasarhely je zaklal svoje eno in pol leta staro dete „gospodu v dar“. V ponedeljek zjutraj namreč, ko se Szabo zbudi, pokliče svojo ženo, ter jej pove, da mu je „sveti duh“ zapovedal, naj prinese gospodu „klaven dar“. Takoj zapove ženi, naj dobo dve priči, da opravijo potrebne molitve, in da so pri darovanji zraven. Žena, ki nij nič strašnega nadejala se, pripelje mater pa sestro verskega divjaka. Od devetih do poludne so peli svete pesni, in ko je bila ura dvanajst, pove Szabo, da „gospod“ terja njegovo dete v dar. Ženske

se ustrašijo, ga pogovarjajo, ter ga prosijo, naj rajši kako jagnje, ali kako kokoš zakolje; pa vse zastonj. Szabo pa vzame sekiro, položi dete na stol, mahne trikrat, in glava krasnega, nedolžnega otroka pade na tla. — Morda kak „svet oče“ tega Szaba velikemu inkvizitorju Petru Arbuezu na stran postavi? Dosledno bi bilo.

* (Šestnajstlet v hlevu.) Velikonočni vtorek je šel v Priperu na Češkem nek žandarm mimo nekega hleva; kar zasliši notri človeško stokanje. Ko vpraša tamošnjega kmeta, kaj je, pove ta, da ima svojega brata notri zaprtega, češ, da je nor, da vse onečedi, da obleko sè sebe trga in druge take reči. Žandarm naznani to gosposki. Odpravi se komisija tje, ter dobi zaprtega reveža v strašnem stanji. Zvedela je, da je zaprt uže šestnajst let. Nečloveškega brata je sodnija zaprla, onega pa je dala dobrim ljudem v skrb. Strašno je slišati, da je cela občina o tem divjem dejanji vedela, celo župan, pa se vendar tako dolgo nij ničesa zvedelo.

* (Praški zvoniki) so zelo razpadljivi. Nedavno se je odkrušil z enega velik kamen, ki je spodaj idočega vojaka ubil. Preteklo nedeljo popoldne pa so zopet kameni, ki so se od tega zvonika luščili, tri osebe poškodovali.

* (Za homeopate.) Grof Anton Majlat je testamentarično zapustil 300.000 gl. v zemljišči in 25.000 gl. v gotovini za to, da se v Satmaru na Ogerskem naredi bolnica, kjer se bodo bolniki le homeopatično zdravili.

Tržna poročila.

Z Dunaja, 11. aprila. Sejm je bil prav dolgočasen. Pšenici se cena nij spremenila, in so je prodali okolo 20.000 centov po 7 gl. 72 kr. do 8 gl. 50 kr. Reži se je posebno slabše precej prodalo in je pala za 10 kr. Slabša je bila po 4 gl. 60 kr., boljša po 5 gl. 20 kr. Z ječmenom ne bo več kupčije. Prodalo se ga je 4000 vaganov po 4 gl. 75 kr. do 5 gl. 15 kr. Koruzo konsumenti precej kupujejo. Prodalo se je koruze 5000 centov go 5 gl. 25 kr. do 5 gl. 75 kr. Ovs a se je s Češkega in iz Galicije precej pripeljalo, pa vendar cene nijso dosti pale. Bil je po 5 gl. 70 — 90 kr. Moka se malo bolje kupuje, pa prav malo.

Iz Budapešte 11. aprila. Da se je sejm ta teden tako mirno začel, tega nijso uzrok samo velikonočni prazniki, nego le

slabo privažanje in zaspano ponujanje. Kar se tiče dovažanja, smemo se nadejati, da bode kmalu živjše postalo, ker je malo več vode, da bodo ladje lahko šle. Pšenico so malini še precej kupovali, in za lepo sorto celo 15—20 kr. več dajali. S tujim blagom vred se je pšenice 70.000 centov prodalo. Rež se je tudi v stari ceni držala, in je celo proti koncu tedna izdatno poskočila, ker je bilo malo prodajalcev. Prodalo se je reži nekaj nad 3000 vaganov. Ječmen je imel bolje mlačen sejm, ker se ga je h koncu tedna veliko pripeljalo, pa malo potrebovalo, tako da so 15.000 vaganov prodali, in pri vsakem vaganu 10—15 kr. izgubili. Koruze se nij veliko pripeljalo, in tudi ponujali je nijso močno, pa je vendar proti koncu tedna v ceni nekoliko pala. Oves je ostal pri cenah preteklega tedna, in sicer samo zato, ker se ga je prav malo pripeljalo, sicer bi bil padel. Prodali so ga 15.000 vaganov. Sočivje ta teden nij imelo kupcev. Grah se je ponujal po 6 gl. Leče nij več veliko, zato je colni cent po 9 do 11 gl. Fižol se v ceni nij dosti spremenil. Prosa velja 82 funtov 5 gl. do 5 gl. 15 kr. Krompir je po 2 gl. 50 kr. do 2 gl. 80 kr. — Ovčjih kož se je prodalo 12.000, in sicer nemške po 3 gl. 40 kr. do 4 gl. 20 kr. par.

Tržne cene.

V Ljubljani 15. aprila 1874.

Pšenica 7 gl. 20 kr.; — rež 5 gl. — kr.; — ječmen 4 gl. 30 kr.; — oves 3 gl. — kr.; — ajda 4 gl. 90 kr.; — prosó 4 gl. 90 kr.; — koruza 5 gl. 20 kr.; — krompir 3 gl. — kr.; — fižol 6 gl. 60 kr.; — masla funt — gl. 55 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 38 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 28 kr.; — svinjsko meso, funt 34 kr.; — sena cent 1 gl. 10 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 7 gl. 50 kr.; — mehka 5 gl. — kr.

Loterijske srečke :

V Trstu: 12. aprila: 1. 47. 52. 7. 53.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankoveih.

Umetalni akviziterji

za zavarovanje na življenje,

ki so nemškega in slovenskega jezika zmožni, stopijo lahko takoj pod ugodnimi pogoji v službo pri eni prvih najbolje renomiranih družeb za zavarovanje na življenje. — Ponudbe z referencami pod **D. 2700** prevzema (14—1)

Administracija „Slov. Tednika.“